

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 8,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 4 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

U hart worde niet ontroerd

Uw hart worde niet ontroerd: gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij, In het huis Mijns Vaders zijn vele woningen; anderszins zou Ik het U gezegd hebben; Ik ga heen om U plaats te bereiden.

Joh. 14 : 1, 2

In de ontroering waarvan hier gesproken wordt gaat 't om een diep medelijden met de Heere Jezus in Zijn smartelijk en smadelijk lijden en sterven. En dat kreinkt de Borg en schaadt het hart van de gelovigen. Want Hij is van Godswege de medelijdende Hogepriester Die in alle dingen gelijk als wij is verzocht geweest, doch zonder zonde. Gode welbehagelijk heeft de Borg de vloek van de wet gedragen en haar recht vervuld.

Hier past geen ontroering. Dat past wel bij de mens vanwege zijn verdorvenheid. Het is vanuit de medelijdende Hogepriester als een zondaar met een diepe ontroering des harten gaat denken aan het gemis van de Heere en het kwaad dat werd bedreven. Naar mate dan de geestelijke kennis van het wel verdiende oordeel steeds meer diepgang bekomt, gaat dat met een diepere ontroering gepaard. Zodat zij ook een diep medelijden hebben met de mens die nog zorgeloos voortleeft alsof er geen eeuwigheid aanstaande is.

De moordenaar die tot bezinning en bekering mocht komen aan het kruis, bestraft de nog spottende moordenaar met het waarschuwend vragen: „Vreest gij ook God niet, daar gij in hetzelfde oordeel zijt?” En dat zei deze man met ontroering, want in zijn hart had hij een diep besef van de ernst der zaak. Het past ons met ontroering te denken aan het slapen van de zondaar als in het opperste van een mast. Want die grote zorgeloosheid is de kortste weg naar de buitenste duisternis. „Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij.” Van Godswege was 't in het hart van de discipelen geopenbaard, dat Christus de van God beloofde en gezonden Zaligmaker was. Het Lam Gods dat de zonde van de wereld wegneemt. De Middelaar om in Hem de welverdiende straf te ontgaan en te komen tot de kennis van het eeuwige leven.

Gijlieden gelooft in God dat Hij u Mij geschonken, gezonden en geopenbaard heeft in uw hart. Een fundamenteel stuk voor het geestelijke leven, want dat verbindt het hart van Godswege aan Christus om Hem te volgen in het geloof dat door de liefde werkt.

Hier spreekt de Heere Jezus. Als kenner van het hart weet Hij of ons hart van Godswege aan Hem verbonden is. Wee de mens als zijn geloven in de Heere Jezus buiten God om gaat, want dan is zijn komen tot Hem niet meer dan schijn. Waarom Christus er niet door aangenomen kan worden in het binnenste des harten. Zodat wij in deze allerge wichtigste zaak de onderwijzingen en werkingen van de Heilige Geest ernstig hebben te zoeken, opdat Christus ons van Godswege in het hart geopenbaard zou kunnen worden.

„Gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij.” En dat heeft de Heiland bestraffende gezegd, daar de discipelen nog zeer zwak waren in het geloof ontrent Zijn gaan tot de Vader. Terwijl het toch duidelijk door de Heere Jezus gezegd was, dat de Vader Hem alle dingen in de handen gegeven

had en dat Hij van God uitgegaan was en tot God heenging.”

„Maar nu ga Ik niet heen om voor u plaats te bereiden in de hemel. Daar is overvloedig plaats, anderszins zou Ik het u gezegd hebben.”

In de eerste plaats ga Ik met het offer van Mijn gehoorzaamheid tot de Vader om u het recht ten eeuwige leven te verwerven. Ik ben met Mijn offer de deur van die stal, de poort van het huis Mijns Vaders. Van die kant is met Mijn ingaan in de heerlijkheid des Vaders de weg gebaad. Maar nu ga Ik heen naar het huis Mijns Vaders om u vanuit de hemel met de bediening van Mijn Geest, voor die plaats te bereiden.

Het moet ons duidelijk zijn dat wij, zo wij hier zijn, al zijn wij in het geloof, daarom nog niet bekwaam zijn voor die plaats.

Hier moet in de eerste plaats Gods raad uitgediend worden, want dat is aan die plaats in de hemel verbonden. Zolang Gods raad niet uitgediend is zijn wij niet bekwaam die plaats op een waardige en Gode welbehagelijke wijze in te nemen. Om eenmaal te zingen op de plaats die de Heere voor u bereid heeft in de hemel, moet u hier grondig geoefend worden in het a.b.c. des geloofs. In de hemel gaat 't om het zingen van de wegen des Heeren, de wonderen van Zijn genade. Op Zijn leerschool leren we hier zingen: „Door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen.”

Eerst moet dus Gods raad uitgediend worden. En dat gaat gepaard met vallen en opstaan. Asaf struikelde over heel wat stenen, wat hem niet weinig opstandig deed worden. Maar bij het licht vanuit Gods heiligdom werd alles anders, geheel anders. Het opzwellen van zijn hart en het prikkelen van zijn nieren hield op. Hij werd voor de Heere een groot beest en met deze gestalte werd het een gewillig uitdienen van Gods raad zonder enige tegenspraak.

Maar desniettemin was en bleef hij met dat alles nog een verdorven mens. En daarmee is de plaats van het huis des Vaders niet in te nemen, wat het hart doet zuchten met de vraag: Hoe zal dat gaan? Een vraag waarop de Heere alleen het antwoord weet te geven. Voor dat u geleid wordt in het volle hemelleven, wordt u van dat verdorven bestaan ontdaan. De onzalige fontein die in ons altijd boosheid en bitterheid opwelt, gaat niet mee. Gode zij dank. U wordt tot roem van Gods genade aangegord met heerlijkheid en dat naar het beeld van uw hemelse Bloedbruidgom. En dan is u bereid voor de plaats der heerlijkheid om daar eeuwig te zingen van Gods goedertierenheid.

O wat heeft de Heere toch een werk aan de ellendige zondaar die Hem gegeven is van de Vader om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht. Opdat zij daar geheel volmaakt voor eeuwig Zijn deugden en daden zouden prijzen.

Is ons aangezicht gekeerd naar het huis des Vaders, en dat is de eenwige heerlijkheid? Zo ja, dan zijn wij hier gast en vreemdeling. Gedurig denkt u dan met ontroering aan het derven van de eeuwige zaligheid. Wat uw hart bindt aan de troon der genade, om de dierbare werkingen van de Heilige Geest in ruimer mate te mogen bekomen.

Naar recht zou onze plaats voor eeuwig zijn in de

VAN DE ADMINISTRATIE

Al U dit mag lezen staan wij weer aan het begin van een nieuwe (6de) jaargang van ons blad. Mogen wij weer op aller medewerking rekenen? zodat de Administratie zo volledig mogelijk is, en geef daarom adreswijzigingen zo spoedig mogelijk door. Ook voor de betaling van het abonnementsgeld willen wij Uw aandacht vragen. Allen ontvangen een girobiljet wat de betaling maakt. Velen hebben reeds de 6de jaargang betaald, zodat zij het girobiljet naast zich kunnen neerleggen, dit even vermeld om te voorkomen dat men soms denkt dat van de betaling geen goede nota genomen is. Van hen die reeds betaalden ontvingen wij vele giften, wat wij als voorbeeld willen stellen voor hen die de 6de jaargang nog niet betaalden. Wij zien uit naar vele verrassingen, in de eerstvolgende weken. Hoewel onze hoofdredacteur en Ds. v. d. Ent, er al voldoende aandacht aan schonken n.l. aan de 17de april a.s., wanneer wij als vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand in Dordrecht hopen saam te komen, willen wij bij deze gaarne allen opwekken om die dag met ons te vergaderen, en breng ook anderen mede. In deze tijd van verwarring, ook op het terrein van het kerkelijk leven, hebben wij zo nodig schriftuurlijk onderwijs te ontvangen. En elkander te ontmoeten kan de onderlinge band versterken, wat toch zo hard nodig is. Afgesproken? Tot D.V. 17 april a.s. in Dordrecht.

Extra werd nog ontvangen f 195,—, daarvoor onze hartelijke dank.

Onder dit bedrag van f 195,— is inbegrepen een gift van f 50,—, welke voor ons blad in de collecte van Dordrecht-centrum was gevonden. Zo worden wij steeds weer verrast en bemoedigd, waaruit blijkt de liefde tot ons blad. Bij de voortduur van harte aanbevolen. Ook mochten wij nog een viertal nieuwe abonne's noteren; wat steeds weer tot dankbaarheid stemt. Ons gironummer is ongewijzigd n.l. 704350 t.n.v. Adm. Bewaar het Pand, Kwartelstraat 74, Alphen a.d. Rijn. Hoewel wij vanaf september 1970 van adres zijn veranderd, willen wij ten slotte nogmaals vriendelijk verzoeken daar toch goede nota van te nemen, daar steeds nog post bezorgd wordt op het oude adres v. Eeghenstraat 14, wat grote vertraging en onvolledigheid met zich brengt.

Dus alle administratie van ons blad naar Kwartelstraat 74, Alphen a.d. Rijn.

v.d.L.

GIROKAART

Inliggende girokaart is alleen bestemd voor hen, die het abonnementsgeld voor de 6e jaargang nog niet hebben betaald. Mogen wij er op aandringen spoedig tot betaling over te gaan? Daarbij kan gebruik worden gemaakt van deze kaart. Bij voorbaat vriendelijk dank.

Sommige abonnees hebben al voor de nieuwe jaargang betaald. We willen er nog eens uitdrukkelijk op wijzen, dat de kaart NIET voor hen is bestemd. ZIJ KUNNEN DE KAART ALS NIET GEZONDEN BESCHOUWEN. B.

buitenste duisternis. Wordt de pees van het innerlijke gebedsleven dan met steeds meer kracht door de ontdekking van de Heilige Geest naar beneden getrokken, dan gaat de peil om ontferming van de Heere, met des te meer geloofsvaart naar boven. En de Heere hoort het geroep der ellendigen en verlost de ziel der noodduftigen. Want daartoe is Christus gezonden door de Vader om met het offer der verzoening te komen tot de Vader in Zijn naam.

Nijkerk,

R. Kok.

Bij de aanvang van de zesde jaargang

We hebben reden om dankbaar te zijn. Toen we vijf jaar geleden met de uitgave van Bewaar het Pand begonnen was de vraag, of het blad voldoende ingang zou vinden en levensvatbaarheid zou hebben. Het is intussen duidelijk gebleken, dat het blad in een dringende behoefte voorziet. We hebben een belangrijk groter aantal abonnees dan toen we begonnen. En dit aantal stijgt voortdurend. Telkens horen we weer van lezers voor wie het blad ten zegen is. We mogen hier wel een gedenteken oprichten en het noemen EBEN-HAEZER en met Samuel getuigen: tot hiertoe heeft de Heere ons geholpen. Het is de begeerte van de commissie van redactie om in afhankelijkheid van de Heere de arbeid voort te zetten.

Tot hiertoe wisten we ons wel gesteund door vele kerkeraden en vele anderen, die achter het doel van dit blad staan, maar de uitgave geschiedde geheel voor rekening van de leden van de Commissie van redactie. Dat heeft tot heden geen moeilijkheden gegeven, omdat regelmatig vele giften binnenkwamen. Daardoor kon de vijfde jaargang naar het zich laat aanzien, zonder tekort worden afgesloten.

Het bleek echter gewenst aan de uitgave van het blad een vaster vorm te geven door een stichting, die de uitgave op zich neemt. Zo'n stichting heeft rechtspersoonlijkheid. Daartoe is op 22 maart jl. bij notariële akte de stichting „Stichting Bewaar het Pand” in het leven geroepen.

In een volgend nummer willen we de artikelen, die voor onze lezers van belang zijn, opnemen.

De abonnementsgelden en giften komen dus voortaan in de kas van de stichting. Het gironummer enz. ondergaan geen wijziging.

Het is nu ook mogelijk om door legaten enz. Bewaar het Pand te begunstigen door rechtstreekse vermelding van de stichting in een notariële akte. Vriendelijk verzoeken wij dus onze geestverwanten bij het opmaken van een testament of bij schenkingen ook aan onze stichting te willen denken.

Zo gaan we de zesde jaargang in met de hartelijke begeerte, dat de Heere het blad nog voor velen ten zegen stelle.

Namens de commissie van redactie,
Ds. G. Blom.

17-4-71

U hebt de oproep in het vorige nummer gelezen. De ontmoetingsdag staat nu DV vlak voor de deur. Het lijkt mij toe, dat een verder opwekking op deze plaats niet nodig is. U vindt in dit nummer weer dezelfde aankondiging. Het doel is duidelijk. We kunnen elkaar zo eens ontmoeten. De sprekers zijn bekend en daarbij denken we met name aan de predikanten Van der Ent en Kok. Ds. Van der Ent schenkt bijzondere aandacht aan onze jeugd, zoals blijkt uit het onderwerp. Dat is hem wel toe-vertrouwd. En Ds. Kok is nog minder een vreemde voor ons. We willen ook graag naar hem luisteren. Of neen, zo moeten we het niet zien en daarom kunnen we het beter zo zeggen, dat we begeren uit hun mond Gods Woord te horen. Dan alleen kan zo'n ontmoetingsdag ten zegen zijn. Komen we dus om te luisteren? Dan zal de vrucht niet achterwege blijven. Zo de Heere wil tot ziens te Dordrecht zaterdag 17 april a.s. B.

Het lied in de eredienst

In de laatste nummers van dit blad hebben we niet gewezen op het verkrijgbaar zijn van de brochure van Ds. M. C. Tanis onder bovenstaande titel. Dat had oorzaak. De voorraad was zodanig geslonken, dat we geen reclame durfden te maken. Er komen echter nog regelmatig bestellingen binnen. Daarom hebben we besloten weer een behoorlijk kwantum te laten afdrukken. Deze zijn naar we hopen al gereed, wanneer dit blad verschijnt. U kunt, wanneer u alsnog de brochure wenst te ontvangen, in elk geval al tot bestelling overgaan. De kosten zijn f 1,60 per exemplaar, over te maken op de girorekening 652422 ten name van Ds. G. Blom te Meerkerk.

We hebben al eens gewezen op de hogere portkosten, maar we willen vast houden aan de eens vastgestelde prijs van f 1,60 per exemplaar. Voor al de laatste tijd is het nogal eens voorgekomen, dat men bij de bestelling vrijwillig meer betaalde.

Daarvan maken we dankbaar melding.

Op de ontmoetingsdag, DV te Dordrecht te houden op zaterdag 17 april a.s. hopen we ook voldoende exemplaren bij ons te hebben. Natuurlijk

Naar de katechisatie

94

DE STATEN VAN DE MIDDELAAR.

Christus' begrafenis.

Ook deze trap in de staat van Christus' vernedering was noodzakelijk. Daarom is zij in het Oude Testament geprofeteerd en afgeschaduwd. Jes. 53 : 9 „Mén heeft Zijn graf bij de goddelozen gesteld en Hij is bij de rijke in Zijn dood geweest.”

Zijn graf bij de goddelozen. Dat hadden de vijanden gewild en bedoeld. Maar God heeft het zo geleid, dat Jezus' lichaam in een nieuw graf werd gelegd, in het graf van de rijke Jozef van Arimatea. Op het feit „in een nieuw graf” komen we nog terug.

Jezus' vernedering liep dus door tot het graf. Hij is de mensen in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde.

Het graf roept huivering en weerstand in ons gevoel op. We moeten dan volkomen afscheid nemen van onze dierbaren, wat het lichaam betreft. Dit keert tot de aarde weer. De straf der zonde is het. „Stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren”, zegt de Schrift.

Het graf is de plaats, waar de vloek der zonde doorwerkt in haar verdervende gevolgen.

We kunnen hier de vraag stellen: wordt het lichaam dan vernietigd? Dit wordt veel gedacht. En begrijpelijk. Want wat blijft er van het lijk over? Toch kan er geen sprake zijn van vernietiging. Zoals we bij „de dood” hebben opgemerkt, zo geldt dit ook van het lichaam, namelijk dat „vloek” is: de verbreking van elke harmonie des levens, uitéenvalling van de samengestelde delen, het ontbindingsproces.

De Apostel vergelijkt het begraven worden bij een „zaaien”. I Kor. 15. „Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt.

Het is als met een zaad, dat gezaaid wordt. B.v. een tarwekorrel. Wanneer die gezaaid is en opgroeit en tot volle rijping is gekomen, wat zien we dan? Wel, dat het omhulsel van het zaad is afgestorven. Het is een glibberig weefsel geworden. U kunt dit zien, wanneer U 's zomers een gerijpte tarwe-aar uit de grond trekt. Christus sprak ook hiervan. In Joh. 12 : 24. „Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zo blijft het alleen; maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort.” Zo is dus het beeld zelf.

Welnu, wanneer het lichaam gezaaid wordt (begraven), sterft de bolster af, maar de kiem, het wezen van het lichaam blijft bestaan. Die kunnen we met het blote oog niet zien, maar zij is er en blijft. Eénmaal zullen bij Christus' wederkomst de lichamen worden opgewekt. Die opwekking zal geen nieuwe schepping zijn. Indien wel, dan is de eerste schepping niet goed geweest. En u gevoelt, dat kan niet. Wel kan God wat bedorven is, her-scheppen. Dit wat betreft de ziel. Daarom zeggen onze Dordtse Leerregels het zo opmerkelijk bij de wedergeboorte (III/IV/11): „Hij opent het hart, dat gesloten is; Hij besnijdt, dat onbesneden is. In de wil stort Hij nieuwe hoedanigheden en maakt, dat die wil, die dood was, levend wordt; die niet wilde, nu metterdaad wil; die weder-spinnig was, gehoorzaam wordt; Hij beweegt en sterkt die wil also, dat hij als een goede boom vruchten van goede werken kan voortbrengen.” Zie ook hfd. III/IV art. 16.

Zo nu zullen eens ook de lichamen der doden worden opgewekt. Dit zal zijn het wonder Gods. Maar, met tweeërlei gevolg. Die onbekeerd gestorven zijn, zullen in die opstanding krijgen een lichaam der AFGRIJZING. We lezen in Jesaja 66 : 24: „En zij zullen heen uitgaan en zij zullen de dode lichamen der lieden zien, die tegen Mij overtreden hebben; want hun worm zal niet sterven en hun vuur zal niet uitgeblust worden, en zij zullen alle vlees een afgrijzing wezen.”

En in Daniël 12 : 2 staat: „En velen dergenen, die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken, dezen ten eeuwige leven en genen TOT VERSMAADHEDEN EN TOT EEUWIGE AFGRIJZING.” Welk een ontzagelijk groot verschil. Een lichaam

met de bedoeling die aan de man te brengen. Dus, dat weet u nu al vast. Daar kunt u voor de brochure terecht. Dat spaart ons en u kosten en moeite. B.

der afgrijzing verenigd met verloren „zielen” ten eeuwige verdere! O, hoe moesten we toch het hoogste belang krijgen bij de noodzakelijkheid der wedergeboorte, de reiniging van ons hart en de verzoening van onze zonde en schuld, wat hier nog mogelijk is door de wederbarende werking van Gods Geest! Want wanneer eens ook de lichamen van Gods kinderen worden opgewekt en met hun verlorene zielen worden verenigd, zullen dus alleen dan bij verheerlijkte lichamen passen: vernieuwde harten, gereinigde zielen. Maar dan moet die vernieuwing en reiniging hier, aan deze zijde van dood en graf, plaats hebben.

Anderzijds kan ook nooit worden voorgesteld hoe ~~de~~ die Opstanding zal zijn voor Gods kinderen.

„Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid”. Dit is het nu nog sterfelijk, verzwakt lichaam, dat aan allerlei ellendigheden onderworpen is, zoals de pijnlijke gebreken.

Maar „dit sterfelijke moet onsterfelijkheid aandoen. En wanneer dit verderfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan hebben, alsdan zal het woord geschieden, dat geschreven is: de dood is verslonden tot overwinning. Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning? (I Kor. 15.) „Een geestelijk lichaam wordt er opgewekt.”

Dit verheerlijkte lichaam zal dan niet meer onderworpen zijn aan zwakheden en gebreken. „En geen inwoner zal zeggen: ik ben ziek; want het volk, dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben.” Jes. 33 : 24. „Verheerlijkte lichamen” houdt ook in, dat buik en spijs te niet gedaan zullen zijn. I Kor. 6 : 13.

Staande bij het graf van Gods kinderen, kunnen we van hen zeggen: „Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid en hun werken volgen met hen.” Openb. 14 : 13.

Dit alles heeft Christus verdiend en verworven. En zo krijgt Zijn begraven worden zulk een rijke, borgtochtelijke betekenis.

Maar ik zie, dat we ons lesuur overschreden zijn wat de plaatsruimte betreft. In de volgende les hopen we D.V. nader in te gaan op de betekenis van Christus' begrafenis.

Urk.

v. L.

Geroepen naar Gods voornemen

(7)

Nog twee vragen

We dachten de vorige maal in deze artikelenreeks afscheid genomen te hebben van Calvijn. Het ging toen over de vraag: „zou Calvijn net zo geschreven hebben over de tweeërlei roeping, als hij de mensen vandaag hoorde spreken over de inwendige roeping?” Als antwoord meenden we te kunnen geven: ja, overigens uiteraard met inachtneming van alle verschillen in de tijd, waarin hij leefde en wij leven. Hij zocht de eer van God in de zaligheid van de uitverkorenen, maar wist ook het zwaard van Gods Woord te gebruiken tegen hen, die de uiterlijke prediking verachten.

Bij meerderen blijkt belangstelling vooral voor wat er vanuit Calvijn geschreven is. Ik heb dit bemerkt in gesprekken met lezers en in vragen die mij bereikten. Het blijkt dat er onder ons nog meerderen zijn, die zelf ook de werken van Calvijn lezen, zoals de Institutie en zijn commentaren op Gods Woord. Dat doet mij goed. De grote massa vermaakt zich liever met allerlei lectuur, die beter direct in de kachel een plaats kon vinden of in ieder geval weinig nut doet. Onze tijd bemint de inspanning niet. Het is gauw te veel of te moeilijk. En het verkwikkende bij Calvijn is juist de eenvoud, omdat hij werkelijk schriftuurlijk en geestelijk is in wat hij schrijft.

Graag wil ik dus benadrukken: blij ben ik met de tekenen van belangstelling van meerdere zijden gekregen. Nu wil ik nog even ingaan op een tweetal vragen, die mij van één lezer bereikten. U zult wel zien, dat ze met elkaar verband houden en dat de beantwoording voor ons allen van belang is.

De eerste vraag is, waar het citaat te vinden is over Johannes 3 : 16 de vorige keer vermeld: Wel

dat is te vinden in Calvijns uitlegging op de Evangelist Johannes uiteraard bij de betreffende tekst. Het is goed hierbij op te merken, dat ik gebruik heb de uitgave van 1890 in Nederlandse vertaling. Mogelijk is het, dat in andere vertalingen de tekst iets anders is. Nu staat er bij deze tekst in deze vertaling onder aan de bladzij een noot, die van belang is voor wat bedoeld wordt met: „Het is wel waar, dat Christus allen voorgesteld is...”. Die noot geeft de Latijnse tekst van het oorspronkelijk en een vertaling van hem, die de uitgave van 1890 verzorgd heeft. Nu zal ik onze lezers niet vermoeien met de Latijnse tekst, maar wel proberen te zeggen wat Calvijn bedoelde met het „voorstellen van Christus”. Het blijkt nml. dat in het oorspronkelijk een dubbele uitdrukking staat, die door de vertaler van 1625 in dat éne woord „voorstellen” is weergegeven. Er staat dan dit: „het is wel waar, dat Christus voor allen toegankelijk en tentoongesteld is”.

Duidelijk is het dan, dat de hervormer niet met „voorstellen” van Christus bedoelt, wat gesteld wordt door hen die de prediking van het Evangelie zullen beperken tot de uitverkorenen. Het zou dan enkel zijn, dat allen van Christus horen, weten dat Hij er is enz. Meer niet. In dat geval zou er alleen van prediking van het Evangelie de verworpenen enkel tot verharding gesproken kunnen worden. We hebben het al eerder opgemerkt: Calvijn spreekt herhaaldelijk over de prediking van het Evangelie tot de verworpenen in de bovenbedoelde zin. Maar niet op deze plaats: Christus wordt allen voorgesteld zó, dat Hij welmenend gepredikt wordt en de toegang tot Hem geopend wordt in de prediking.

Trouwens in ditzelfde gedeelte wordt dat even tevoren nog duidelijker gezegd, als Calvijn wijst op het woord „iekelijk” uit „opdat een iegelijk, die in Hem gelooft...”.

Hij zegt dan dat dit woord er bij geschreven is „eensdeels om alle mensen zonder onderscheid tot de gemeenschap des levens te nodigen, eensdeels ook om de ongelovigen alle onschuld te benemen”.

Waken we dus voor een misvorming van Calvijn,

alsof bij hem de „markt van vrije genade” gesloten bleef. Ten overvloede wil ik daarbij nog aanhalen wat hij schrijft in de Institutie III. 2.32 over Gods beloften. Want al hoewel de beloften hun werking alsdan te voorschijn brengen, wanneer die geloof bij ons gevonden hebben; zo wordt nochtans de kracht en eigenschap daarvan door onze ongelovigheid en ondankbaarheid niet uitgeblust”.

Maar wat is nu juist het schriftuurlijke bij hem, dat hij op zo'n diep geestelijke manier telkens vertolkt? Dat Calvijns hart zo vervuld is met de eer van God, dat hij niet ná kan laten om de verkiezing te prediken tot eer van God en tot troost van de ware gelovigen. Let wel: hij *predikt* de verkiezing, zoals hij dat zelf ook gewild heeft.

De tweede vraag van onze lezer heb ik dacht ik nu al een eind beantwoord. De vraag kan ik zo samenvatten: „zijn we in onze kerken wel in het rechte spoor wat de prediking betreft? Zouden die predikanten, die het Evangelie alleen voor de uitverkorenen prediken niet meer handelen in de geest van Calvijn?”

Nergens zijn we in het rechte spoor als niet gepredikt wordt de welmenendheid van de roeping Gods aan verkorenen en verworpenen en als de „prediking” der verkiezing wordt overgeslagen. Maar dan de „prediking” der verkiezing Gods. Calvijn spreekt in de Institutie over de nieuwe leeraren die zich inbeelden dat de praedestinatie niet geprekeet moet worden (III. 23 : 13). Ik vrees, dat die nieuwe leeraren vandaag op allerlei erf nog telkens opnieuw intree preken.

Boven de warwinkel uit van vandaag geve de Heere ons met Calvijn te letten op wat Gods Woord in deze dingen zegt. Er is een grenzeloze verwarring in het gebruik van woorden, waardoor men elkaar verbijst en — zonder zelf enig licht te hebben in deze zaken — veroordeelt. En hoogst actueel blijft de vermaning van Calvijn: „Laat gewis degene, die geen bekwame oren ontvangt, de goede leer verwerpen, wanneer maar die die ze vat en verstaat, neemt en drinkt, drinkt en leeft”.

D. Slagboom

Ontmoetingsdag

VAN VRIENDEN VAN BEWAAR HET PAND

D.V. zaterdag 17 april 1971 in het kerkgebouw van de CHR. GEREK. KERK TE DORDRECHT. SINGEL 192

Aanvang:	morgensamenkomst 10.30 uur
Opening:	Ds G. Blom
Spreker:	Ds H. C. van der Ent Onderwerp: Tempelverval en vreze Gods in de jeugd
Sluiting:	Ds M. C. Tanis PAUZE
Aanvang:	middagsamenkomst 14.00 uur
Opening:	Ds M. Baan
Spreker:	Ds R. Kok Onderwerp: De waarachtige bekering
Sluiting:	Ds D. Slagboom

Attentie

De bijbel in afleveringen

Wij kennen het Nederlandse Bijbelgenootschap. De doelstelling van dit genootschap was, de Bijbel onder ons volk te verspreiden, en ook door middel van allerlei vertalingen, de zending van dienst te zijn.

Veel goed werk — dacht ik — is door dit Bijbelgenootschap verricht. Wij mogen daar dankbaar voor zijn. Alleen de wijze waarop vandaag aan de dag met de Bijbel wordt „rondgesprongen” roept vele vragen op.

't Is inmiddels al weer jaren geleden, dat de nieuwe vertaling werd klaar gemaakt en uitgegeven. Zonder opdracht van de kerken en zonder een zuiver gereformeerde signatuur, wat de vertaalcommissie aangaat. De bedoeling was de inhoud van de Bijbel dichter tot ons volk te brengen, maar de praktijk leert, dat we de wezenlijke inhoud van de Bijbel al meer en meer zijn kwijt geraakt. De nieuwe vertaling was dan ook niet genoeg, men kreeg de Bijbel in de taal van de krantenlezer. Vulgaire volkstaal moest worden gebruikt om z.g.n. de Bijbel wat duidelijker te maken. In die z.g.n. volkstaal verschenen ook enkele boekjes zoals: „Vaart”, „Vuur”, „Licht”, „Houvast”... Overwogen werd zelfs om van al die boekjes een soort nieuwe Bijbel te maken.

Weer een stap in de richting van het „losgeweekt” worden van onze Bijbel, zoals wij die kennen in onze oude statenvertaling.

Het samengaan met Rome bracht de z.g.n. oecumenische vertaling op de helling. Het laatst gehouden dansfestival, het z.g.n. Palaver, moest ook al dienen om de Bijbel z.g.n. onder de jeugd wat meer bekendheid te geven. Men kreeg het „Praatboek” waarbij zelfs een zo Godzalig schrijver als Hellenbroek belachelijk werd voorgesteld.

Altemaal dingen die verontrusten en dwingen onze waarschuwendes stem te laten horen.

Een nieuwe poging om onze oude Bijbel verder van ons volk te brengen is nu weer het laten verschijnen van de Bijbel in 96 afleveringen. De commissie van advies zegt al genoeg om bevreesd te zijn. In bedoelde comm. hebben n.l. zitting prof. dr. R. Schipper, de nieuw-testamenticus van de Vrije Universiteit, dr. Nic. Tromp een Rooms Katholiek theoloog, en Thijs Booy, de voormalige secretaris van Prinses Wilhelmina.

En dan de inhoud?

Met instemming nemen wij over wat Ds. J. H. Velema hierover schreef in „de Kerkklok” van 26 maart j.l. Hij schrijft: „Het zal inderdaad een fraai bezit zijn, wanneer men straks zes banden, elk bevattende 16 afleveringen van 32 pagina's, samen dus 6 x 16 x 32 = 3072 pagina's in de

kast heeft staan. Maar dan heeft men tegelijk een stuk moderne theologie binnengehaald, waarvan men de gevolgen niet kan overzien. Als de visie op de Bijbel, die hier wordt gegeven, de juiste visie is, dan is er geen enkele reden meer om te spreken over het goddelijk gezag van de Heilige Schrift. Hier vindt een nivellering plaats op grote schaal, heel vriendelijk en onopvallend, het wordt u niet opgedrongen, het wordt rustig maar beslist uitgezet. De cultuur-historische betekenis van de Bijbel wordt duidelijk belicht. Maar het kardinale onderscheid tussen de Bijbel en andere godsdienstige boeken gaat verdwijnen. Het openbaringskarakter van Gods Woord wordt niet erkend. Het goddelijk gezag van de Bijbel gaat de mist in! De Bijbel wordt vermenselijkt, gehumaniseerd”.

Enkele voorbeelden worden dan genoemd. Zo o.a. wat staat in de eerste aflevering op pag. 29. Gen. 1-11 is geen geschiedbeschrijving, zoals wij die nu verstaan de feiten hebben geen ooggetuigen opgeleverd. „Het gaat om de kern van menselijke ervaringen door de tijden heen. Het gaat niet om ene heer Adam, ooit woonachtig in Eden, in Vierstromenland, het gaat over ons. Het is niet toevallig dat die stamvader Adam heet, dat wil zeggen: mens. Goede verstaanders hebben dat altijd wel aan gevoeld. Voor hen zijn die oergebeurtenissen daardoor niet minder, maar meer historisch dan gewone feiten.”

Daarvoor was reeds gezegd: „Er zijn mensen die met een schepping van een pasklare wereld in zes dagen geen raad weten, die het niet meer kunnen pruimen, dat Adam en Eva het Paradijs voor alle mensen verbeurd hebben door een hap uit een appel”.

Wat wordt op deze wijze de zonde gebagatelliseerd. Het is duidelijk dat op deze wijze tegemoet wordt gekomen aan allerlei moderne opvattingen, die vele kerkelijke kringen infiltreren, die veler godsdienstig onderwijs op de scholen bepalen.

Terecht wordt ten slotte opgemerkt: „De Bijbel” (in afleveringen) zou ons de Bijbel wel eens kunnen ontnemen.

Duidelijk wordt uit dit alles dat een nieuwe vertaling, en een vertaling in volkstaal of in afleveringen, *nooit op zichzelf staat!* Ook hier proeven wij de geest van de valse profeten!

In de Eschatologische rede van Matth. 24 lezen wij: „En valse profeten zullen opstaan en zullen er velen verleiden”. En in 2 Petr. 2 : 1 en 2 lezen wij: En er zijn ook valse profeten onder het volk geweest, gelijk ook onder u valse leraars zullen zijn, die verderfelijke ketterijen bedektelijk invoeren zullen, ook de Heere, Die hen gekocht heeft, verloochende en een haastig verderf over zichzelf brengende. En velen zullen hun verderfennissen navolgen, door welke de weg der waarheid zal gelasterd worden.”

Wat krijgt het woord van Johannes vooral in onze dagen daarom een bijzondere klem: „Geliefden, gelooft niet een iegelijke geest, maar beproeft de geesten of ze uit God zijn, want vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld”.

En dan blijft het enige beproevingsmiddel het zuivere onvervalste Woord van God. „Wij hebben het profetische Woord, dat zeer vast is, en gij doet wel, dat ge daarop acht hebt; als op een licht, schijnende in een duistere plaats totdat de dag aanlichte, en de morgenster opga in uwe harten; dit eerst wetende, dat geen profetie der Schrift is van eigen uitlegging, want de profetie is voortijds niet voortgebracht door de wil eens mensen, maar de heilige mensen Gods, door de Heilige Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken”.

M. Baan

Voor de jeugd

Beste Jongelui!

Jullie hebben natuurlijk het laatste nummer van Bewaar het Pand gelezen. Je hebt daarin ook gelezen die aankondiging van die ontmoetingsdag, die we met elkander hopen te hebben op Zaterdag in de Christelijke Gereformeerde Kerk te Dordrecht, Singel 192. Voor degenen die dit niet weten, zou ik willen zeggen, dat dit maar niet een „kerkje” is, maar dat het een hele grote kerk is. Dat wil met andere woorden zeggen: Je hoeft echt niet bang te zijn, dat je een vergeefse reis zult maken, door dat je er bijvoorbeeld niet in zoudt kunnen. Want als dat het geval zou zijn, dan overtreft deze dag verreweg alle verwachtingen van de Redactie van Bewaar het Pand.

Ruimtelijke zorgen behoeft u dus, wat dat betreft, echt niet te hebben.

Jullie hebben niet alleen de officiële aankondiging gelezen, maar ook dat stukje, wat door mij, aan het eind van mijn vorig schrijven, werd toegevoegd. Wanneer je dat nauwkeurig hebt gelezen — en ik verwacht van jullie niet anders — dan ben je tot de ontdekking gekomen, dat het onderwerp wat in de officiële aankondiging staat vermeld, nogal enig verschil vertoont, met hetgeen door mijzelf is opgegeven.

In de officiële aankondiging staat, dat door mij gesproken zou worden over: „TEMPELVREUGD EN VREZE GODS IN DE JEUGD”.

Dat zou natuurlijk heel goed kunnen. Het rijmt nog ook. Vreugd — Jeugd.

Ja, laat mij het daar dan eerst maar eens over hebben. Je weet nooit waar een fout goed voor kan zijn. Want hier is natuurlijk een fout in het spel. We zullen maar niet uit gaan zoeken wie deze fout gemaakt heeft, maar ons neerleggen bij de regel: Waar gewerkt wordt, worden fouten gemaakt. Dat kan nu eenmaal niet anders. We leven niet in een kerk met feilloze mensen.

„Tempelvreugd en vreze Gods in de jeugd”, zou dus heel goed kunnen. Als ik deze titel voor een eventueel onderwerp ga bekijken, is ze zelfs heel logisch. Want als men de vreze Gods in de jeugd mag beoefenen, dan kent men ook „tempelvreugd”, dat is een vreugde die in de tempel = het huis Gods, beleefd wordt. De Heere doet dan ervaren, dat het waar is, wat Hij zegt tot degenen die Hem vrezen: Ik zal Mijn volk verblijden in Mijn huis.

Je kunt dan opgaan naar Gods huis, met een heimwee in je ziel om daar de Heere te mogen ontmoeten, om Zijn stem te mogen horen. Ach neen, je hebt dit niet verdiend. Je bent dit niet waardig. Je loopt op weg naar de kerk jezelf aan te klagen. Je denkt: Hoe zou de Heere tot mij kunnen spreken. Tot mij, die het er deze week weer zo slecht heeft afgebracht. Ik zondig alle dagen, ik zondig elk ogenblik weer. Als de Heere mij daarnaar zou behandelen, dan kan Hij tot mij niet van heil en vrede spreken. Dan moet Hij mij veroordelen. Dat heb ik verdiend. Men zegt dan wel in hart dat vers uit dat „optochtslied” van die oude tempelgangers: Zo Gij, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan? Dat wordt dan gevoeld. Men kan voor de Heere niet bestaan, als Hij zou doen naar zonde en schuld. Men zou dan van voor Zijn aangezicht moeten worden weggegaan. Dat heeft men verdiend, en anders niet. De Heere is immers een heilig God? Hij kan met de zonde geen gemeenschap hebben. Hij is ook een rechtvaardig God. Hij moet de zonde straffen. Ja, dan kan het op weg naar de kerk, wel eens benauwd zijn in hart. Maar het is dan een benauwdheid, die te verkiezen is, boven de „dood” waarin vele malen de gang naar de kerk gemaakt wordt. Ja het is een benauwdheid, die zelfs te verkiezen is boven de „dodigheid” waarin Gods kinderen menigmaal verkeren en ook hun gang naar de kerk maken.

Want als men onder deze dingen „gebogen” gaat, dan is men daar niet „rustig” onder. Neen, dan komen daar werkzaamheden uit voort. Werkzaamheden, die door de Heilige Geest worden gewerkt. Want het is God, Die in de zondaar werkt, beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen. Misschien vragen jullie wel: Wat moet ik daar onder verstaan? Wat zijn dat voor werkzaamheden?

Daaronder moet je verstaan: Gebedswerkzaamheden. Je wordt dan door de benauwdheid uitgedreven in het gebed naar de Heere. Als alles je dan aanklaagt, dan komt er toch ook in het hart die andere regel uit datzelfde „optochtslied”: Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt. Daar schep je dan moed uit. Daar ga je dan op pleiten. Je houdt dit dan de Heere geduriglijk voor ogen. Het is toch Zijn eigen woord. Daar kan Hij uiteindelijk toch niet van af. O zeker, van jou wel. Hij is aan jou niets verplicht. Als Hij nooit naar je om zou zien, dan zou je de hand op de mond moeten leggen. D.w.z.: Zwijgen. Maar al is de Heere dan aan jou niets verplicht, Hij is het dan toch aan Zichzelf verplicht, dat Hij Zijn woord houdt. Ja, dat is Hij aan Zijn Naam verplicht. Mozes deed op die Naam des Heeren een sterk beroep. Jullie weten het: de kinderen Israëls waren nu niet zulke beste kinderen. Integendeel. Het was een hardnekkig, wederspanning volk. Een volk, dat de Heere tot toorn verwekte, iedere keer weer. Zij maakten zich waardig, dat de Heere Zich voor goed van hen af zou trekken. En Mozes, die dit billijken moest, deed een beroep op de Naam des

Heeren, zeggende: HEERE, Heere, wat zoudt Gij met Uw grote Naam doen? Wat zouden de heidenen niet zeggen? Ja, dan gaat het ten diepste niet meer om de zaligheid, maar om de Naam, dat is de zaak en de eer des Heeren.

Als je dan zo biddende op mag gaan naar het huis des Heeren, dan kan het daar nog wel eens meevallen. Als je dan daar mag horen, dat de Heere nu juist aan dezulken Zijn heil wil doen zien, dan is dit als water op een dorstig land. En als je dan horen mag en verstaan dat de Heere nu Zijn heil „kan” doen zien, terwille van de Heere Jezus Christus, Die door de hel is heengegaan, om de zware schuld te betalen, om aan de eisen van Gods gerechtigheid genoegdoening te geven, dan stelt dit een mens, ook een jong mens, die voor alle dingen de eer des Heeren zoekt, tevreden. God „kan” vergeving schenken, terwille van het Borgwerk van de Heere Jezus Christus. Het is dan geen vergeving in die zin, dat God, nu ja, het maar door de vingers ziet, en er verder maar niet meer over praten wil. Want dat zou een vergeving zijn, dien een mens; die het werkelijk om God te doen is, niet tevreden stelde. Want dan was immers aan het recht Gods niet voldaan? Dan zou de deugd van het recht Gods, bij een zodanige vergeving schade moeten lijden. En zo zou men niet willen zalig worden. Men wil toch voor alle dingen eerlijk zalig worden. En dat kan dan nu, omdat de Heere Jezus Christus, met een offerande een volkomen genoegdoening heeft teweeggebracht. God kan dan, in Christus, Zijn aangezicht in gunst doen lichten aan een arme, door schuldbesef getroffen en verslagen zondaar. En dat nu geeft vreugdebeleving in Gods huis.

Zo is het te verstaan, dat „Tempelvreugd en vreze Gods in de jeugd”, heel goed te combineren zijn. Ik hoop dat jullie in je jonge leven daar iets van zullen mogen kennen. Door genade hebben wij deze dingen al vroeg mogen leren. Terwijl wij nu wel eens moeten zeggen: Och, wierd ik derwaarts weergeleid. En ik denk, dat menige(?) oudere daar mee in zal stemmen.

Maar, om kort te zijn, daar zullen we het op die ontmoetingsdag niet over hebben. We hopen dan te spreken over: „TEMPELVERVAL EN VREZE GODS IN DE JEUGD”.

Tempelverval is natuurlijk iets anders, dan tempelvreugd. Maar dat is er helaas ook.

Wat we daar dan over zeggen willen, vertellen we nu natuurlijk niet. Daar moet je voor naar Dordrecht komen, op ZATERDAG 17 APRIL. Aanvang 10.30 uur.

Beste jongelui en ook ouderen, laat ik daarom nu maar zeggen: Tot ziens!!

Jullie aller vriend

Ds. H. C. v.d. Ent

Boekbespreking

UIT DE GESCHIEDENIS DER KERK

door A. Janse

Uitgeverij De Vuurbaak, Groningen

Op de binnenzijde van de flap vinden we enkele aantekeningen omtrent de auteur en zijn werk. Antheunis Janse (1890—1960) werd geboren te Oostkapelle. Hij was gedurende vele jaren hoofd van een Christelijke school te Biggekerke. Hij hield zich intens bezig met de geestelijke stromingen, die door de eeuwen heen de mensheid hebben beroerd, om ze te toetsen aan de Schrift. Theologie en wijsbegeerte, onderwijs en politiek, alles had zijn interesse. Mee door de talrijke publicaties, die van zijn hand verschenen, droeg hij veel bij tot de ontwikkeling van het reformatorische leven in de dertiger jaren en daarna. Ook de Kerkhistorische schetsen, die in dit boek zijn opgenomen, dateren uit die periode. Aanvankelijk verschenen ze in de vorm van losse artikelen, in 1952 werden ze gebundeld tot een boek. De tweede druk verscheen in 1966 en werd verzorgd door een zoon van de schrijver.

De inhoud van het boek wordt gevormd door schetsen uit verschillende perioden van de kerkgeschiedenis. Het eerste hoofdstuk gaat over de eerste Christelijke kerk, waarbij de schrijver handelt over de kerk van Jeruzalem, de apostelen en de tempeldienst en vele andere onderwerpen. Het tweede hoofdstuk heeft tot titel: De reformatoren en heeft ook vele onderdelen: Luther's worstelingen om tot het geloof te komen, de dwaalleer van de „Theologia deutsch” enz. Hoofdstuk III is getiteld: Richtingdrijvers en gehoorzame knechten en handelt over de kerk in de vorige eeuw. Hoofdstuk IV is kort en heeft geen samenvattende aanduiding. Daarin gaat het over Kuiper's strijd des geloofs in 1873 en over Kuiper en de wezen, proeve van ambtstrouw.

Uit deze korte samenvatting blijkt wel, dat de inhoud geen eenheid vormt, maar een samenbundeling is van allerlei schetsen. De schrijver geeft natuurlijk zijn eigen zienswijze weer. Het kan geen kwaad naar hem te luisteren, maar dan ook kritisch. We menen namelijk, dat de schrijver geen recht laat wedervaren aan hen — om het maar kort te zeggen — die met Luther tot de vraag komen: hoe krijg ik een genadig God? De beoordeling van de feiten en verschijnselen in verleden tijden en nu is altijd afhankelijk van de vraag, hoe de instelling is van hem of haar, die beoordeelt en beschrijft. We behoeven niet verder op dit boek in te gaan. De

schrijver is al overleden. Wat hij nagelaten heeft, ook in deze schetsen, blijft van betekenis, omdat het bijdraagt tot het verkrijgen van een juist of juistere inzicht in de onderwerpen, die ook zijn aandacht vroegen. Het boek is keurig uitgegeven, telt 221 blz. en kost gebonden f 13,90.

Dagelijks ervaren velen de geweldige uitwerking van onze geneeskrachtige kruiden, o.a. Vermagering, Bronchitis, Blaas en Urine. Exceem, Hoofdpijn, Aambeien, Zenuwen, Bedwateren, Reumatiek, Verhoogde bloeddruk, Migraine, Sulker, enz. enz.

Alle soorten zijn verpakt in kuren voor een maand a f 6,95

(alle kosten inbegrepen)

Vermeldt wel duidelijk welke soort u wenst te ontvangen!

DROGISTERIJ SIKKING
BARREVOETESTRAAT 5, HAARLEM
Tel. 023-312882 - Giro 190609

Wij leveren u alle

Bijbels en Psalmboekjes

(Statenvertaling)

franko thuis

H.H. Kerkeraden!

Voor de levering van **huwelijksbijbels** houden wij ons aanbevolen

BOEKHANDEL VAN LEEUWEN

Wijk 7-78, Urk, telef. 05277-1783

na 7 uur: Almerelaan 1, telef. 05277-1593

M. LUTHER: „HET BOEK JONA”

vertaald en ingeleid door Drs. K. Exalto.

Een nog niet eerder in het Nederlands vertaald commentaar van bijzondere waarde voor het heden omdat het geschreven is in een tijd toen het er met de kerk ook niet zo best voor stond. Luther zelf schreef erover. Het boek Jona biedt heel de wereld niet alleen voortreffelijk en vertroostend beeld van wat het geloof is, maar houdt haar tevens voor een machtig wonderteken van de goedheid Gods.

Paperback 152 blz. f 10,00.

LINDENBERGS BOEKHANDEL

Slaak 8, Rotterdam-16

postadres: Postbus 4209, tel. 010-128934.

Verzorgt graag al uw bestellingen op boeken, Bijbels en bladmuziek

Vereniging voor christelijk onderwijs op reformatorische grondslag te Dordrecht

aangifte van leerlingen

voor de **Ds Balthazar Lydiusschool** voor MAVO, Streekschool voor Dordrecht en omgeving, Singel 28, Dordrecht. De school leidt op voor het MAVO 3- en MAVO 4-diploma

Aanmelden bij de directeur: C. J. HARTOG, Valeriusstraat 3, Dordrecht
telef. huis (01850) 36156 en school 42020

Thans gevestigd mijn juwelierszaak aan de **VOORSTRAAT Nr. 375 TE DORDRECHT.**

Ruime keus in horloge's, ringen, klokken, zilveren artikelen.

Wanneer U de **ONTMOETINGS**DAG van „Bewaar het Pand” a.s. zaterdag 17 april bezoekt, komt U dan eens vrijblijvend een kijkje nemen in onze zaak.

W. VAN LEEUWEN

Voorstraat 375, Dordrecht